Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (šestého senátu)

27. září 2012 *

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Nizozemský trh se silničním bitumenem — Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení článku 81 ES — Přičitatelnost protiprávního jednání — Pokuty — Spolupráce během správního řízení — Významná přidaná hodnota — Rovné zacházení“

Ve věci T-347/06,

Nynäs Petroleum AB, se sídlem ve Stockholmu (Švédsko),

Nynas Belgium AB, se sídlem ve Stockholmu,

zastoupené A. Howard, barrister, M. Deanem a D. McGowanem, solicitors,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené F. Castillem de la Torre, jako zmocněncem, ve spolupráci s L. Gyselenem, advokátem,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise C(2006) 4090 final ze dne 13. září 2006 v řízení podle článku 81 [ES] [věc COMP/F/38.456 – Bitumen – (Nizozemsko)] a podpůrně návrh na snížení výše pokuty uložené žalobkyním uvedeným rozhodnutím,

TRIBUNÁL (šestý senát),

ve složení M. Jaeger, předseda, N. Wahl a S. Soldevila Fragoso (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: N. Rosner, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. června 2011,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

Skutkový základ sporu

1 Skupina Nynas se zabývá především výrobou a uváděním bitumenu a naftenických olejů na trh. Společnost Nynäs Petroleum AB (dále jen „Nynäs AB“), mateřská společnost skupiny Nynas se sídlem ve Švédsku, vyvíjela svoji činnost v oblasti bitumenu v rámci kontinentální Evropy prostřednictvím belgické společnosti Nynas NV/SA (dále jen „Nynas NV“), kterou 100 % vlastnila a která vyráběla bitumen v rafinérii nacházející se v Antverpách (Belgie), a část tohoto bitumenu uváděla na trh v Nizozemsku. Činnost společnosti Nynas NV týkající se uvádění bitumenu na trh v Evropě byla dne 14. února 2003 přenesena na společnost Nynas Belgium AB (dále jen „Nynas Belgium“), švédskou dceřinou společnost, jejímž 100 % vlastníkem je Nynäs AB. Aktiva společnosti Nynas Belgium byla dne 31. prosince 2007 převedena na společnost Nynas NV, avšak Nynas Belgium nadále vlastní 99,99 % akcií Nynas NV.

2 Dopisem ze dne 20. června 2002 informovala společnost British Petroleum (dále jen „BP“) Komisi Evropských společenství o údajné existenci kartelové dohody na trhu se silničním bitumenem v Nizozemsku a požádala o ochranu před pokutami v souladu s ustanoveními oznámení Komise ze dne 19. února 2002 o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2002“).

3 Ve dnech 1 a 2. října 2002 Komise provedla neohlášená šetření zejména v prostorách společnosti Nynas NV v Belgii. Komise zaslala několika společnostem žádosti o informace, včetně společnosti Nynas NV, které zaslala žádost 30. června 2003. Když Nynas Belgium informovala Komisi, že od společnosti Nynas NV převzala činnost v oblasti bitumenu, zaslala jí Komise dne 23. července 2003 novou žádost o informace, na kterou odpověděla dne 2. října 2003. Dne 10. února 2004 zaslala Komise novou žádost o informace, na kterou společnost Nynäs AB odpověděla dne 25. března 2004, poslední žádost o informace zaslala dne 5. dubna 2004, na niž Nynas Belgium tentokrát odpověděla dne 22. května 2004 a svoji odpověď doplnila dne 19. října 2004.

4 Dne 18. října 2004 zahájila Komise řízení a přijala oznámení námitek, které zaslala dne 19. října 2004 několika společnostem, včetně žalobkyň a společností Nynäs AB a Nynas Belgium. Žalobkyně na toto oznámení námitek odpověděly každá zvlášť dne 24. května 2005.

5 V návaznosti na slyšení dotčených společností ve dnech 15. a 16. června 2005 předložily žalobkyně upřesnění ke svým prohlášením týkajícím se společnosti ExxonMobil – dodavatel bitumenu, jemuž Komise neuložila pokutu – která byla použita v oznámení námitek a zpochybněna několika účastníky slyšení. Tato upřesnění byla zaslána všem účastníkům slyšení a vyvolala několik reakcí.

6 Dne 13. září 2006 Komise přijala rozhodnutí C (2006) 4090 final v řízení podle článku 81 [ES] [věc COMP/F/38.456 – Bitumen – (Nizozemsko)] (dále jen „napadené rozhodnutí“), jehož shrnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 28. července 2007 (Úř. věst. L 196, s. 40) a které bylo žalobkyním oznámeno dne 26. září 2006.

7 Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že společnosti, kterým je toto rozhodnutí určeno, se účastnily na jediném a trvajícím porušování článku 81 ES, které spočívalo v tom, že v dotčených obdobích pravidelně společně stanovovaly ceny brutto pro prodej a nákup silničního bitumenu v Nizozemsku, jednotnou slevu z ceny brutto pro stavitele silnic, kteří se podíleli na kartelové dohodě, a menší maximální slevu z ceny brutto pro ostatní stavitele silnic.

8 Žalobkyně byly shledány odpovědnými za toto protiprávní jednání v období od 1. dubna 1994 do 15. dubna 2002 a byla jim společně a nerozdílně uložena pokuta ve výši 13,5 milionu eur.

9 Pokud jde o stanovení výše pokut, Komise kvalifikovala protiprávní jednání s ohledem na jeho povahu jako velmi závažné, i když byl dotčený zeměpisný trh omezený (bod 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

10 Za účelem zohlednění zvláštního významu protiprávního jednání každého podniku, který se účastnil kartelové dohody, a jeho skutečného dopadu na hospodářskou soutěž, Komise rozlišila dotčené podniky v závislosti na jejich relativním významu na relevantním trhu určeném jejich podíly na trhu a rozdělila je do šesti kategorií.

11 Na základě těchto skutečností Komise stanovila pro žalobkyně výchozí částku pokuty ve výši 7,5 milionu eur (bod 322 napadeného rozhodnutí).

12 Pokud jde o dobu trvání protiprávního jednání, Komise se domnívala, že žalobkyně se dopustily dlouhodobého protiprávního jednání, jelikož toto protiprávní jednání trvalo více než pět let, a dospěla k celkové době trvání osm let, a to od 1. dubna 1994 do 15. dubna 2002, přičemž zvýšila výchozí částku pokuty o 80 % (bod 326 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Základní částka pokuty stanovená na základě závažnosti a doby trvání protiprávního jednání byla tedy pro žalobkyně stanovena ve výši 13,5 milionu eur (bod 335 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

13 Komise neuplatnila vůči žalobkyním žádnou přitěžující okolnost. Dále měla za to, že nelze uplatnit žádnou polehčující okolnost vzhledem k tomu, že případnou existenci třetí úrovně činnosti kartelové dohody, z níž byl podnik Nynas (dále jen „Nynas“) vyloučen, nebylo možné v této souvislosti zohlednit (bod 354 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále Komise zamítla jejich žádost o zohlednění účinné spolupráce, a sice odpovědi na žádosti o informace, uznání skutkových okolností a zavedení sankční a preventivní politiky v této oblasti, jako polehčující okolnosti (body 367 až 371 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

14 Komise ve vztahu k žalobkyním neuplatnila oznámení o spolupráci z roku 2002, protože se domnívala, že informace, které jí poskytly, neměly významnou přidanou hodnotu (body 394 až 396 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

15 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 4. prosince 2006 podaly žalobkyně projednávanou žalobu.

16 Tribunál (šestý senát) se na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 svého jednacího řádu položil účastnicím řízení písemné otázky. Účastnice řízení na tyto otázky odpověděly ve stanovené lhůtě.

17 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 15. června 2011.

18 Vzhledem k překážce na straně jednoho člena šestého senátu předseda Tribunálu doplnil senát na základě čl. 32 odst. 3 jednacího řádu.

19 Usnesením ze dne 18. listopadu 2011 Tribunál (šestý senát) ve svém novém složení znovu otevřel ústní část řízení a účastnice řízení byly informovány, že budou vyslechnuty na novém jednání.

20 Komise informovala Tribunál dopisem ze dne 25. listopadu 2011 a žalobkyně dopisem ze dne 28. listopadu 2011, že se vzdávají svého práva být znovu vyslechnuty.

21 V důsledku toho předseda Tribunálu rozhodl o ukončení ústní části řízení.

22 Žalobkyně navrhují, aby Tribunál:

— zrušil článek 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž společnosti Nynäs AB přičítá společnou a nerozdílnou odpovědnost za protiprávní jednání;

— zrušil článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž jim ukládá pokutu ve výši 13,5 milionu eur, nebo podpůrně přiměřeně snížil výši této pokuty;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

23 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

1. *K návrhovým žádáním znějícím na zrušení článku 1 napadeného rozhodnutí*

24 Na podporu svých návrhových žádání znějících na zrušení článku 1 napadeného rozhodnutí žalobkyně vznáší jediný žalobní důvod vycházející ze zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu a z nesprávného právního posouzení, kterého se Komise dopustila tím, že společnosti Nynäs AB přičetla odpovědnost za její dceřinou společnost Nynas NV.

K nesprávnému právnímu posouzení

Argumenty účastnic řízení

25 Žalobkyně se domnívají, že Komise nesprávně uplatnila judikaturu týkající se přičtení mateřské společnosti jednání její dceřiné společnosti (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, body 27 až 30) a že mateřská společnost se musí skutečně aktivně podílet na protiprávním jednání své dceřiné společnosti, aby jí za to mohla být přičtena odpovědnost.

26 V odpovědi na písemnou otázku Tribunálu týkající se důsledků, které mají být vyvozeny z rozsudků Soudního dvora ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237) a ze dne 20. ledna 2011, General Química a další v. Komise (C-90/09 P, Sb. rozh. s. I-1), se však žalobkyně vzdaly argumentů uvedených v první části jejich jediného žalobního důvodu znějícího na zrušení, které se týkají výkladu judikatury vyplývající z rozsudku Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 25 výše, což vzal Tribunál na vědomí. Neupustily však od svých argumentů ohledně způsobů vyvrácení domněnky uplatňování rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na svoji dceřinou společnou, které je 100 % vlastníkem.

27 Žalobkyně tak zdůrazňují, že domněnku, podle které má mateřská společnost rozhodující vliv na jednání svých dceřiných společností, lze vyvrátit tím, že mateřská společnost prokáže, že její dceřiná společnost jednala samostatně. Komise však nesprávně vyložila judikaturu, když od mateřské společnosti požadovala, aby prokázala, že nevyužila svoji pravomoc uplatňovat rozhodující vliv na svoji dceřinou společnost a že tato dceřiná společnost učinila veškerá svá strategická rozhodnutí, aniž ji

o tom informovala. Takový důkaz je prakticky nemožné předložit a je v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti (rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, T-45/98 a T-47/98, Recueil, s. II-3757, bod 63).

28 Žalobkyně se domnívají, že mateřská společnost musí neustále, byť v minimálním rozsahu, uplatňovat vliv na svoji dceřinou společnost. Upřesňují, že švédské právo tak za účelem ochrany akcionářů a třetích osob ukládá mateřským společnostem, aby splnily určité podmínky ohledně kontroly svých dceřiných společností, jako jsou schválení transakcí přesahujících určitou prahovou hodnotu, dodržování interních povinností poskytovat informace nebo příprava konsolidovaných účetních závěrek. Komise tedy měla posoudit, zda mateřská společnost měla na jednání své dceřiné společnosti rozhodující vliv na relevantním trhu, a nikoliv zda tento vliv uplatňovala obecně a abstraktně.

29 Komise odmítá všechny argumenty žalobkyň.

Závěry Tribunálu

30 Komise v napadeném rozhodnutí usoudila (body 252 až 264 odůvodnění), že ačkoliv je Nynas NV právnickou osobou, která se kartelové dohody přímo účastnila, Nynäs AB jakožto mateřská společnost, která je jejím 100 % vlastníkem, mohla po dobu protiprávního jednání uplatňovat rozhodující vliv na její obchodní politiku.

31 Úvodem je třeba připomenout, že právo hospodářské soutěže Unie se týká činností podniků (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil s. I-123, bod 59) a že pojem „podnik“ ve smyslu článku 81 ES zahrnuje hospodářské entity, z nichž každá je tvořena jednotnou organizací osobních, hmotných a nehmotných prvků, která dlouhodobě sleduje určitý hospodářský cíl a může přispívat ke spáchání protiprávního jednání uvedeného v daném ustanovení (viz rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, HFB a další v. Komise, T-9/99, Recueil, s. II-1487, bod 54 a citovaná judikatura). Pojem „podnik“ musí být v tomto kontextu chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. prosince 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Sb. rozh. s. I-11987, bod 40).

32 Protisoutěžní jednání podniku může být přičteno jinému podniku, pokud neurčoval své jednání na trhu samostatně, ale v zásadě uplatňoval pokyny vydané posledně uvedeným podnikem, zejména s ohledem na hospodářské a právní vazby, které je spojují (rozsudky Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Metsä-Serla a další v. Komise, C-294/98 P, Recueil, s. I-10065, bod 27, ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 117, a Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 58). Tak může být chování dceřiné společnosti přičteno mateřské společnosti, pokud dceřiná společnost neurčuje samostatně své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí udělila mateřská společnost, neboť dané dva podniky tvoří hospodářskou jednotku (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 1972, Imperial Chemical Industries v. Komise, 48/69, Recueil, s. 619, body 133 a 134).

33 Skutečností, která opravňuje Komisi k určení rozhodnutí mateřské společnosti skupiny společností, tedy není ani vztah mezi mateřskou a dceřinou společností, kdy dochází k podněcování k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, nýbrž to, že tvoří jediný podnik ve výše uvedeném smyslu. Je třeba připomenout, že právo hospodářské soutěže Unie uznává, že jednotlivé společnosti náležející do téže skupiny tvoří jednu hospodářskou entitu, a tedy podnik ve smyslu článku 81 ES a článku 82 ES, jestliže dotčené společnosti neurčují své jednání na trhu samostatně (rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2003, Michelin v. Komise, T-203/01, Recueil, s. II-4071, bod 290).

34 V konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která hrála vedoucí úlohu při protiprávním jednání, může zaprvé tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a zadruhé existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost takový vliv skutečně vykonává (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 60 a citovaná judikatura).

35 Za těchto podmínek k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku této dceřiné společnosti, postačuje, aby Komise prokázala, že veškeré jmění této dceřiné společnosti je vlastněno její mateřskou společností. Komise může následně činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že její dceřiná společnost jedná na trhu samostatně (rozsudky Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 25 výše, bod 29, a Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 61).

36 Žalobkyně se domnívají, že výklad Komise domněnky skutečného výkonu rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na její 100 % vlastněnou dceřinou společnost, znemožnil její vyvrácení.

37 Z judikatury Soudního dvora nicméně vyplývá, že pro vyvrácení domněnky, podle které mateřská společnost vlastnící 100 % kapitálu své dceřiné společnosti skutečně má na tuto dceřinou společnost rozhodující vliv, uvedené mateřské společnosti přísluší, aby Komisi a případně unijnímu soudu předložila k posouzení všechny skutečnosti, které podle ní mohou prokázat, že netvoří jedinou právní entitu a které se týkají hospodářských, organizačních a právních vazeb, jež ji spojují s její dceřinou společností, a které se mohou lišit případ od případu, a nemohou tedy být předmětem taxativního výčtu (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 65, a General Química a další v. Komise, bod 26 výše, body 51 a 52). V rozporu s tvrzením žalobkyň se tedy jedná o vyvratitelnou domněnku, kterou jim příslušelo vyvrátit.

38 Žalobkyně se rovněž domnívají, že povinnosti mateřské společnosti vyplývající z vnitrostátního práva znemožňují jakékoliv vyvrácení domněnky o skutečném uplatňování rozhodujícího vlivu na dceřinou společnost. Je však třeba připomenout, že se společnost nemůže odvolávat na vnitrostátní právní úpravu, aby se vyhnula unijním pravidlům vzhledem k tomu, že právní pojmy používané v unijním právu je třeba v zásadě vykládat a uplatňovat jednotně v rámci celé Unie (rozsudek Soudního dvora ze dne 1. února 1972, Hagen, 49/71, Recueil, s. 23, bod 6). V každém případě s ohledem na všechny výše připomenuté zásady vztahující se k existenci takové domněnky a kritériím umožňujícím její vyvrácení se zdá, že skutečnosti týkající se povinností, které švédské právo ukládá mateřským společnostem ve vztahu k jejich dceřiným společnostem a jejichž účelem je zavést užší kontrolu dceřiných společností s cílem chránit akcionáře a třetí osoby, podporují domněnku uplatněnou Komisí vůči společnosti Nynäs AB stran kontroly, kterou vykonávala nad svojí dceřinou společností Nynas NV.

39 Závěrem se žalobkyně domnívají, že výklad domněnky skutečného uplatňování rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na její 100% vlastněnou dceřinou společnost, který Komise použila, je v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti. Žalobkyně se odvolávají na judikaturu vyplývající z rozsudku Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, bod 27 výše, podle které lze fyzickou anebo právnickou osobu sankcionovat pouze za skutky, které jí jsou individuálně vytýkány. Žalobkyně se na základě této zásady domnívají, že Komise nemůže od mateřské společnosti požadovat, aby prokázala, že nevyužila svojí pravomoci uplatňovat rozhodující vliv na svoji dceřinou společnost a že tato dceřiná společnost učinila veškerá strategická rozhodnutí, aniž je oznamovala mateřské společnosti, a to za tím účelem, aby jí nebyla přičtena odpovědnost za protiprávní jednání její dceřiné společnosti.

40 Podle judikatury však skutečnost, že mateřská společnost skupiny, která uplatňuje vůči svým dceřiným společnostem rozhodující vliv, může být považovaná za společně a nerozdílně odpovědnou za porušení práva hospodářské soutěže, kterého se dopustily tyto dceřiné společnosti, není v žádném případě výjimkou ze zásady osobní odpovědnosti, ale naopak jejím výrazem, neboť mateřská společnost

a dceřiné společnosti, které podléhají jejímu rozhodujícímu vlivu, tvoří ve smyslu unijního práva hospodářské soutěže společně jeden podnik, za který odpovídají, a v případě, že tento podnik poruší úmyslně nebo z nedbalosti pravidla hospodářské soutěže, vede to ke vzniku společné osobní odpovědnosti všech právních subjektů ve struktuře skupiny (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 77 a citovaná judikatura). Zásadu osobní odpovědnosti tedy judikatura uznává (rozsudky Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 145; ze dne 16. listopadu 2000, Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, s. I-9693, bod 78, a ze dne 11. prosince 2007, ETI a další, C-280/06, Sb. rozh. s. I-10893, bod 39), ale uplatňuje se na podniky, nikoliv na společnosti. Tuto námitku je tedy také třeba zamítnout.

41 Z výše uvedeného vyplývá, že se Komise nedopustila nesprávného právního posouzení, když společnosti Nynäs AB přičetla odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost Nynas NV.

Ke zjevně nesprávnému posouzení, ke kterému došlo v projednávaném případě v rámci přičtení odpovědnosti společnosti Nynäs AB

Argumenty účastnic řízení

42 Zaprvé se podle žalobkyň Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že nezohlednila významnou obchodní samostatnost dceřiných společností v rámci skupiny. Jejich organizační struktura prokazuje, že obchodní transakce a strategické cíle divize „Bitumen“ v Nizozemsku spadaly do kompetence společnosti Nynas NV a že její sesterské společnosti, které byly aktivní v oblasti bitumenu v Evropě, na ni přenesly významná politická a operační rozhodnutí. Mateřská společnost byla odpovědná pouze za schvalování některých výjimečných transakcí, aniž by to bylo na úkor samostatnosti společnosti Nynas NV.

43 Zadruhé jsou žalobkyně toho názoru, že Komise zjevně nesprávně posoudila jednání společnosti Nynäs AB a její dceřiné společnosti Nynas NV na relevantním trhu. Komise nezohlednila skutečnost, že se úloha společnosti Nynas NV výhradně omezovala na jednání o smlouvách a na jmenování zaměstnanců na nizozemském trhu s bitumenem, a dále že se funkce společnosti Nynäs AB jasně omezovala na otázky strategického vedení, globálního rizika a na koordinaci skupiny a že na relevantním trhu nehrála žádnou roli. Komise tak zjevně nesprávně přisoudila společnosti Nynäs AB rozhodující úlohu v případě stanovení cílů a strategie na tomto trhu, přestože prahové hodnoty, od kterých byla tato společnost oprávněná vstoupit do rozhodování společnosti Nynas NV, byly velmi vysoké a transakce, které podléhaly jejímu schválení, probíhaly výjimečně. Komise kromě toho nepředložila žádný důkaz umožňující posoudit, jakou úlohu hrála Nynäs AB v dotčeném protisoutěžním jednání společnosti Nynas NV.

44 Zatřetí důkazy, ze kterých Komise vycházela, aby dospěla k závěru že Nynäs AB skutečně uplatňovala rozhodující vliv na společnost Nynas NV, jsou velice formální. Přisoudila tak příliš velký význam skutečnostem, jako je existence systému poskytování informací (reporting) mezi společnostmi Nynas NV a Nynäs AB a konsolidovaných účetních závěrek anebo účast členů představenstva společnosti Nynas NV ve výkonném vedení společnosti Nynäs AB. Kromě toho nezohlednila skutečnost, že se funkce „chief business executive“ (dále jen „CBE“) divize „Bitumen“ společnosti Nynas NV omezovaly na poskytování informací a analýzu finančních výsledků v rámci výkonného výboru společnosti Nynäs AB.

45 Komise odmítá veškeré argumenty žalobkyň.

Závěry Tribunálu

46 V rámci odpovědi na námitky vycházející ze zjevně nesprávného posouzení, kterého se dopustila Komise tím, že společnosti Nynäs AB přičetla odpovědnost za protiprávní jednání společnosti Nynas NV, je třeba určit, zda žalobkyně předložily důkazy umožňující vyvrátit domněnku, že Nynäs AB uplatňovala rozhodující vliv na společnost Nynas NV.

47 V bodech 252 až 264 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že mohla uplatnit domněnku skutečného výkonu rozhodujícího vlivu společnosti Nynäs AB na společnost Nynas NV v období od 1. dubna 1994 do 15. dubna 2002 z důvodu 100 % vlastnické struktury, která mezi těmito společnostmi existovala. Dále usoudila, že několik důkazů o hierarchické struktuře skupiny podpůrně tuto domněnku posiluje. Nejprve, společnost Nynas NV, přestože plní v rámci skupiny funkci evropského sídla pro činnosti týkající se bitumenu, není od určité prahové hodnoty oprávněna rozhodovat v některých věcech, aniž o tom informuje společnost Nynäs AB (investiční náklady, jednání o smlouvách a jejich uzavírání, schvalování úvěrů pro klienty a odpis zařízení). Mateřská společnost je kromě toho prostřednictvím svého výkonného výboru pověřená určováním cílů, strategií a obecného směřování skupiny, jakož i přijímáním důležitých rozhodnutí souvisejících s rozpočtem skupiny, velkými projekty a funkční koordinací. Mateřská společnost má navíc vertikální organizační strukturu a prostřednictvím výborů delegovala na své dceřiné společnosti některé ze svých pravomocí. Závěrem, dva ze tří členů představenstva společnosti Nynas NV zastávali ve společnosti Nynäs AB funkce generálního ředitele a „chief refining officer“ a třetí člen představenstva společnosti Nynas NV byl jejím generálním ředitelem a zároveň členem představenstva Nynäs AB.

– K samostatnosti obchodní politiky společnosti Nynas NV

48 Jak je připomenuto v bodě 37 výše, ačkoliv se při posouzení vlivu mateřské společnosti na její dceřinou společnost podle judikatury nezkoumá jen obchodní politika *stricto sensu*, ponechává si unijní soud možnost zohlednit důkazy týkající se obchodní politiky, aby posoudil, zda obě společnosti tvoří jediný hospodářský subjekt.

49 Z „organisation book“ skupiny Nynas především vyplývá, že její struktura je velmi integrovaná a hierarchická. Skupina je organizována podle činností do tří divizí a každou z nich řídí jeden CBE. Společnost Nynas NV tak představuje divizi odpovědnou za běžné provozní a obchodní vedení všech dceřiných společností patřících do divize „Bitumen“.

50 Celkovou koordinaci divizí zajišťuje ředitel společnosti Nynäs AB, zatímco každodenní koordinaci všech dceřiných společností mají na starosti výbory, které jsou zejména v obchodní oblasti specializované podle funkcí („corporate functional managers“ a „coordinators“) a působí na úrovni skupiny. Tyto výbory, z nichž většina přímo podléhá mateřské společnosti, zatímco jiné přímo spadají pod dceřiné společnosti, musí předávat veškeré informace řediteli a zástupci ředitele mateřské společnosti. CBE každé divize jsou stálými členy výkonného výboru mateřské společnosti Nynäs AB, jehož členy jsou mimo jiné i ředitel a zástupce ředitele společnosti Nynäs AB. Úkolem tohoto výboru je určovat na každý měsíc cíle, strategie, směrování a důležitá rozpočtová rozhodnutí skupiny, její velké projekty a funkční koordinaci.

51 I když žalobkyně tvrdí, že CBE poskytují mateřské společnosti pouze měsíční analýzu finančních výsledků, aniž by ji informovaly o běžných rozhodnutích o nákupech a prodejích, zkoumání organizace skupiny však ukazuje, že mateřská společnost je úzce a pravidelně zapojena do činností jejích dceřiných společností prostřednictvím výkonného výboru a specializovaných výborů. Žalobkyně ostatně nepředložily žádný důkaz umožňující prokázat, že Nynäs AB nevyužila své pravomoci uplatňovat rozhodující vliv na společnost Nynas NV. Kromě toho skutečnost, že Nynas NV řídila

v určitém rozsahu svoji obchodní politiku relativně samostatně, sama o sobě neumožňuje vyvrátit konstatování, že s ohledem na strukturu skupiny společnost Nynäs AB jakožto 100% akcionář skutečně uplatňovala rozhodující vliv na společnost Nynas NV.

52 Žalobkyně se navíc domnívají, že okolnost, že byla Nynas NV pověřena běžným provozním a obchodním vedením všech dceřiných společností spadajících do divize „Bitumen“, neboť na ni převedly jejich pravomoc přijímat základní politická a provozní rozhodnutí na základě „management service agreement“, umožňuje prokázat, že její funkce přesahovaly rámec běžných funkcí dceřiné společnosti, a měla tedy rozsáhlou samostatnost. Unijní soud však připouští, že pokud jedna společnost dohlíží na sesterskou společnost, která je zapojena do protiprávního jednání, může Komise předpokládat, že společností, která svěřila této sesterské společnosti pravomoc vykonávat dohled, je právě společná mateřská společnost (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, bod 129). Skutečnost, že Nynas NV měla určitou kontrolu nad ostatními společnostmi ve skupině v odvětví bitumenu, ačkoliv tyto společnosti nebyly jejími vlastními dceřinými společnostmi, představuje dodatečnou indicii o existenci hierarchického propojení mezi společnostmi Nynäs AB a Nynas NV vzhledem k tomu, že kontrola vykonávaná posledně uvedenou nad svými sesterskými společnostmi jí mohla být svěřena pouze mateřskou společností.

– K jednání dotčené mateřské společnosti a její úloze v protiprávním jednání

53 Žalobkyně jsou toho názoru, že Komise měla vycházet ze skutečností umožňujících posoudit úlohu mateřské společnosti v rámci dotčeného protisoutěžního jednání, aby dospěla k závěru, že mateřská společnost mohla být odpovědná za protiprávní jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost. Jak bylo připomenuto v bodě 33 výše, z ustálené judikatury však vyplývá, že kontrola mateřské společnosti nad dceřinou společností nemusí mít nutně vazbu na protiprávní jednání (rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 59, General Química a další v. Komise, bod 26 výše, body 38, 102 a 103). Kromě toho je třeba připomenout, že Komise neměla povinnost předložit dodatečné důkazy o tom, že Nynäs AB vlastnila veškerý kapitál své dceřiné společnosti, aby mohla předpokládat, že posledně uvedená uplatňovala na obchodní politiku této dceřiné společnosti rozhodující vliv. Není proto nutné zkoumat, zda Nynäs AB skutečně uplatňovala vliv na protiprávní jednání společnosti Nynas NV.

– Ke zohlednění příliš formálních důkazů

54 Žalobkyně tvrdí, že Komise přisoudila příliš velký význam takovým důkazům, jako jsou existence systému poskytování informací mezi společnostmi Nynas NV a Nynäs AB a konsolidovaných účetních závěrek a účast členů představenstva společnosti Nynas NV ve výkonném vedení společnosti Nynäs AB.

55 Jak bylo připomenuto v bodě 37 výše, judikatura však uvádí, že unijní soud musí v rámci svého posouzení existence jediného hospodářské jednotky mezi mateřskou společností a její dceřinou společností přihlédnout ke všem důkazům, které mu účastníci jednání předloží, vztahujícím se k organizačním hospodářským a právním vazbám mezi dvěma společnostmi, jejichž povaha a význam se mohou lišit v závislosti na povaze každého projednávaného případu (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 26 výše, bod 65). Ačkoliv nejsou určité okolnosti, jako je konsolidace účetní závěrky na úrovni skupiny, relevantní (rozsudek General Química a další v. Komise, bod 26 výše, bod 108), další skutečnosti, které samy o sobě neumožňují prokázat existenci jediné hospodářské jednotky, však mohou ve svém celku představovat soubor dostačujících shodujících se indicií.

56 Je tedy třeba zohlednit důkazy, které umožňují konstatovat, že mezi dvěma společnostmi jsou silné hierarchické vazby, jako je v projednávaném případě systém poskytování informací mezi dceřinou společností a mateřskou společností a přítomnost vedoucích zaměstnanců jedné společnosti

v rozhodujících orgánech druhé společnosti a naopak. Navíc okolnost, že napadené rozhodnutí mylně uvádí přítomnost CBE společnosti Nynas NV v představenstvu Nynäs AB, přestože tato osoba zasedala ve výkonném výboru společnosti Nynäs AB, nemá vliv na legalitu napadeného rozhodnutí, jelikož ze spisu vyplývá, že výkonný výbor společnosti Nynäs AB má stěžejní roli při přijímání významných rozhodnutí skupiny (viz bod 50 výše).

57 Z výše uvedeného vyplývá, že důkazy, které žalobkyně předložily, neumožňují vyvrátit domněnku, že společnost Nynäs AB tím, že vlastnila 100 % kapitálu společnosti Nynas NV, skutečně uplatňovala rozhodující vliv na její politiku. Je tedy třeba dospět k závěru, že společnost Nynäs AB tvoří se společností Nynas NV jeden podnik ve smyslu článku 81 ES, aniž je nutné ověřovat, zda Nynäs AB ovlivňovala dotčené jednání. V důsledku toho je třeba zamítnout první žalobní důvod v plném rozsahu.

58 Z výše uvedeného vyplývá, že návrhová žádání znějící na zrušení článku 1 napadeného rozhodnutí je třeba zamítnout.

2. *K návrhovým žádáním znějícím na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí*

59 Žalobkyně uplatňují dva žalobní důvody na podporu svých návrhových žádání znějících na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí. První vychází ze zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, nesprávného právního posouzení a porušení zásady rovnosti, kterých se dopustila Komise, když uplatnila ustanovení hlavy B oznámení o spolupráci z roku 2002, a cílem druhého žalobního důvodu je prokázat, že Komise měla zohlednit jejich účinnou spolupráci nad rámec ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002 v souladu s bodem 3 pokynů o metodě stanovování pokut [uložených] podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny“).

K odmítnutí přiznat snížení na základě ustanovení hlavy B oznámení o spolupráci z roku 2002

60 Podle bodu 20 oznámení o spolupráci z roku 2002, „[p]odniky, které nesplňují podmínky [pro ochranu před pokutami] oddílu A, mohou mít nárok na snížení jakékoli pokuty, kterou by jinak bylo možné udělit“. Bod 21 oznámení o spolupráci z roku 2002 upřesňuje, že „[p]ro získání nároku musí podnik poskytnout Komisi důkaz o předpokládaném protiprávním jednání, který představuje významnou přidanou hodnotu k důkazům, které Komise již vlastní, a musí ukončit svou účast v předpokládaném protiprávním jednání nejpozději v době předložení důkazů“. Dále bod 22 oznámení o spolupráci z roku 2002 uvádí, že „[p]ojem ‚přidané hodnoty‘ se vztahuje na rozsah, v němž poskytnutý důkaz posiluje svou povahou a/nebo obsaženými podrobnostmi schopnost Komise dokázat dotyčné skutečnosti“, že „[p]ři vyhodnocování Komise obvykle přikládá větší hodnotu písemným důkazům, které pocházejí z doby, k níž se vztahují, než později vypracovaným důkazům“ a že „[p]odobně se má obecně za to, že důkazy, které mají přímý vztah k dotyčným otázkám, mají větší hodnotu než důkazy, které s nimi souvisejí pouze nepřímo“.

61 Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že společnost Nynas poskytla podrobné informace ve své odpovědi ze dne 2. října 2003 na žádost Komise o informace, aniž předložila formální žádost o snížení její pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002. Uvedené informace obsahovaly zejména devět stran podrobného vysvětlení systému schůzek kartelové dohody, které od ní nebylo požadováno, a tedy mělo přidanou hodnotu. Komise však usoudila, že tyto důkazy neposílily její možnost prokázat skutečnosti, jelikož k tomuto datu již měla dokumenty zabavené při kontrolách, žádosti o shovívavost společností BP a Kuwait Petroleum a některé odpovědi na svoji první sérii žádostí o informace zaslanou dne 30. června 2003. Tyto důkazy jí kromě toho neumožnily prokázat nové důležité vlastnosti kartelové dohody zejména proto, že společnost Nynas změnila některá prohlášení ohledně společnosti

ExxonMobil. Komise tedy usoudila, že společnosti Nynas nemůže přiznat snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 vzhledem k tomu, že nepředložila informace s významnou přidanou hodnotou (body 389 až 393 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

62 Z judikatury vyplývá, že Komise má v této oblasti určitý prostor pro uvážení a že soudní přezkum se omezuje pouze na zjevně nesprávné posouzení. Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že spolupráce při šetření, která nepřekročí rámec povinností podniku podle čl. 18 odst. 3 a 4 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) neodůvodňuje snížení pokuty (rozsudky Tribunálu ze dne 10. března 1992, Solvay v. Komise, T-12/89, Recueil, s. II-907, body 341 a 342, a ze dne 14. května 1998, Cascades v. Komise, T-308/94, Recueil, s. II-925, bod 260). Naopak takové snížení je odůvodněné, pokud podnik poskytl mnohem více informací, než by mohla Komise podle článku 18 nařízení č. 1/2003 žádat (výše uvedený rozsudek Cascades v. Komise, body 261 a 262, a rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2003, Daesang a Sewon Europe v. Komise, T-230/00, Recueil, s. II-2733, bod 137). Za účelem odůvodnění snížení výše pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 musí jednání podniku usnadnit úkol Komise, který spočívá ve zjišťování a stíhání porušení pravidel hospodářské soutěže, a svědčit o opravdovém odhodlání spolupracovat. Na jedné straně tedy přísluší Tribunálu přezkoumat, zda Komise přehlédla míru, v níž spolupráce dotčených podniků překročila to, co bylo požadováno v souladu s článkem 18 nařízení č. 1/2003. V tomto ohledu vykonává úplný přezkum týkající se zejména mezí povinnosti odpovědět na žádosti o informace, které vyplývají z práva podniků na obhajobu. Na druhé straně je Tribunál povolán ověřit, tak jako v projednávaném případě, zda Komise správně posoudila s ohledem na oznámení o spolupráci z roku 2002 užitečnost spolupráce při prokazování protiprávního jednání. V mezích vytýčených uvedeným oznámením disponuje Komise při hodnocení, zda informace nebo dokumenty dobrovolně poskytnuté podniky ulehčily její úlohu a zda je třeba přiznat podniku snížení na základě tohoto oznámení, posuzovací pravomocí. Toto hodnocení je předmětem omezeného soudního přezkumu (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. července 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-511/06 P, Sb. rozh. s. I-5843, bod 152; rozsudky Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, body 529 až 532, potvrzený Soudním dvorem v rozsudku ze dne 24. září 2009, Erste Group Bank a další v. Komise, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Sb. rozh. s. I-8681, bod 249).

63 Ačkoli je Komise povinna uvést důvody, proč se domnívá, že informace poskytnuté podniky v rámci oznámení o spolupráci z roku 2002 jsou či nejsou příspěvkem odůvodňujícím snížení uložené pokuty, musí podniky, které by v této souvislosti chtěly zpochybnit rozhodnutí Komise, naopak prokázat, že by Komise při neexistenci těchto informací dobrovolně poskytnutých uvedenými podniky, nemohla prokázat podstatné znaky protiprávního jednání, a tedy přijmout rozhodnutí ukládající pokuty (rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 62 výše, bod 297).

64 V rámci uplatnění sdělení Komise o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci z roku 1996“) měl unijní soud za to, že přiznání snížení pokuty na základě těchto ustanovení vyžaduje zejména to, aby dotčený podnik poskytl jako první určující důkazy k prokázání kartelové dohody, a že ačkoli takové skutečnosti nemusí být nezbytně samy o sobě dostatečné k prokázání existence kartelové dohody, musí být nicméně určující pro tentýž účel. Nesmí se tedy jednat pouze o ukazatel směru, kterým má Komise vést šetření, ale o důkaz, který může být přímo použit jako hlavní důkazní podklad pro rozhodnutí konstatující protiprávní jednání (rozsudky Tribunálu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, body 492, 493, 517, 518, 521, 522, 526 a 568, a Daiichi Pharmaceutical v. Komise, T-26/02, Sb. rozh. s. II-713, body 150, 156, 157 a 162).

65 Podle bodů 7, 21 a 22 oznámení o spolupráci z roku 2002 musí Komise posoudit skutečný přínos každého podniku, co se týče jeho kvality a doby, kdy k němu došlo, k prokázání protiprávního jednání a pojem „významná přidaná hodnota“ se týká rozsahu, v němž poskytnuté důkazy posilují svojí povahou a mírou přesnosti schopnost Komise prokázat skutečnosti zakládající protiprávního jednání.

Komise tak přisuzuje zvláštní hodnotu důkazům, které jí spolu s dalšími důkazy, kterými disponuje, umožňují prokázat existenci kartelové dohody, nebo důkazům, které jí umožňují podpořit již existující důkazy, anebo důkazům, které měly přímý dopad ve vztahu k závažnosti či době trvání kartelové dohody. Otázka, zda podnik „usnadnil úkol Komise“, není na rozdíl od tvrzení žalobkyň rozhodujícím kritériem. Je třeba zdůraznit, že judikatura, na kterou se žalobkyně chtějí v tomto hledu odvolat (rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, Mayr-Melnhof v. Komise, T-347/94, Recueil, s. II-1751, bod 331), se netýká uplatnění oznámení o spolupráci z roku 2002 a každopádně pouze uvádí, že v případě podniku, který výslovně prohlásí, že nezpochybňuje skutková tvrzení, o které Komise opírá své námitky, lze mít za to, že přispěl k usnadnění úkolu Komise, a má proto nárok na snížení pokuty.

66 Kromě toho pokračující povaha spolupráce podniku nemůže být zohledněna Komisí ve fázi posuzování významné přidané hodnoty poskytnutých důkazů vzhledem k tomu, že bod 23 oznámení o spolupráci z roku 2002 omezuje zohlednění rozsahu a stálosti spolupráce podniku na fázi určení přesné úrovně snížení pokuty v rámci určitých pásem, jestliže Komise již usoudila, že předložené důkazy mají významnou přidanou hodnotu.

67 Ve světle těchto zásad je třeba přezkoumat argumenty předložené žalobkyněmi na podporu žalobního důvodu vycházejícího ze zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, nesprávného právního posouzení a porušení zásady rovnosti, kterých se dopustila Komise, když uplatnila ustanovení hlavy B oznámení o spolupráci z roku 2002.

K nesprávnému právnímu posouzení

– Argumenty účastnic řízení

68 Žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila tří nesprávných právních posouzení. Zaprvé za účelem posouzení přidané hodnoty poskytnutých informací nesprávně uplatnila tytéž kritéria ve fázi předběžného závěru, ke které má dojít nejpozději v den oznámení námitek, a ve fázi konečného rozhodnutí. Zadruhé měla nesprávně za to, že změna prohlášení ohledně společnosti ExxonMobil snížila hodnotu ostatních důkazů, které žalobkyně dobrovolně předložily. Zatřetí a závěrem mají žalobkyně za to, že Komise nespravedlivě přisoudila příliš velký význam chronologii při posuzování přidané hodnoty jejich informací. Podle judikatury nemůže posuzování stupně spolupráce podniku záviset na čistě náhodných faktorech, jako je pořadí, ve kterém mu Komise položila otázky (rozsudek Krupp Thyssen Stainless et Acciai speciali Terni v. Komise, bod 27 výše, bod 246).

69 Komise odmítá veškeré argumenty žalobkyň.

– Závěry Tribunálu

70 Zaprvé žalobkyně ve fázi repliky tvrdily, že Komise nemohla uplatnit tytéž kritéria pro posouzení přidané hodnoty poskytnutých informací ve fázi předběžného závěru a ve fázi konečného rozhodnutí. Žalobkyně se tak domnívají, že v předběžné fázi Komise může důkazy předložené podnikem posoudit pouze odděleně s ohledem na důkazy předložené dalšími podniky.

71 Pokud jde o přípustnost tohoto argumentu vzhledem k ustanovením čl. 48 odst. 2 jednacího řádu, kterou Komise rozebírala v duplice, je třeba zdůraznit, že tento argument uvedený v replice směřuje pouze k rozšíření žalobního důvodu vycházejícího z nesprávného právního posouzení, kterého se Komise dopustila tím, že společnosti Nynas odmítla přiznat snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, přičemž tento žalobní důvod byl uvedený v žalobě, a že v souladu s judikaturou je třeba tento argument považovat za přípustný (rozsudek Soudního dvora ze dne 12. června 1958, Compagnie des hauts fourneaux de Chasse v. Vysoký úřad, 2/57, Recueil, s. 129, 131).

72 Pokud jde o věc samou, z ustanovení bodů 26 a 27 oznámení o spolupráci z roku 2002 týkajících se řízení mimoto vyplývá, že „[p]okud Komise dospěje k předběžnému závěru, že důkazy, které podnik předložil, představují přidanou hodnotu ve smyslu bodu 22, nejpozději v den oznámení o vznesení námitek písemně informuje podnik o svém záměru použít určité pásmo snížení pokuty uvedené v bodě 23 písm. b)“ a že „[n]a konci správního řízení Komise v přijatém rozhodnutí vyhodnotí konečné postavení podniku, který podal žádost o snížení pokuty“.

73 Žalobkyně jsou toho názoru, že v tomto bodě 26 jedině odkaz na bod 22 oznámení o spolupráci z roku 2002, a nikoliv na bod 21, jak uvedla Komise, umožňuje dospět k závěru, že se bod 26 vztahuje pouze na běžnou „přidanou hodnotu“, a nikoliv na „významnou přidanou hodnotu“ důkazů poskytnutých podnikem.

74 Jeví se však, že smyslem bodu 22 oznámení o spolupráci z roku 2002, který předkládá definici „přidané hodnoty“, je pouze objasnit bod 21, který odkazuje na pojem „významná přidaná hodnota“. Kromě toho samotný pojem „přidaná hodnota“ naznačuje, že bez ohledu na fázi správního řízení musí Komise posoudit hodnotu poskytnutých důkazů ve srovnání s ostatními důkazy, které má k dispozici díky kontrolám nebo jí byly poskytnuty jinými podniky. Závěrem, i kdyby se připustily úvahy žalobkyň, případné uznání přidané hodnoty poskytnutých důkazů v předběžné fázi by každopádně nemělo vliv na konečné posouzení Komise a na úroveň snížení, které bylo podniku přiznáno a které se uplatní pouze v tomto okamžiku. Tento argument je tedy třeba zamítnout.

75 Zadruhé se žalobkyně domnívají, že Komise nebyla oprávněná je potrestat za to, že se vrátily ke svým prohlášením o účasti společnosti ExxonMobil na kartelové dohodě. Je však třeba upřesnit, že Komise v napadeném rozhodnutí pouze uvedla, že důkazy poskytnuté Nynas jí neumožnily prokázat nové významné vlastnosti kartelové dohody zejména proto, že Nynas změnila některá prohlášení ohledně společnosti ExxonMobil. Komise tak nepotrestala Nynas za tyto změny, ale pouze kvalifikovala skutečnosti týkající se společnosti ExxonMobil obsažené v její odpovědi na žádost o informace ze dne 2. října 2003, jako by jí nepřinesly žádnou přidanou hodnotu. Tento argument je tedy třeba zamítnout.

76 Zatřetí jsou žalobkyně toho názoru, že Komise přisoudila příliš velký význam chronologii při posuzování přidané hodnoty jimi poskytnutých informací. Na podporu tohoto tvrzení se odvolávají na judikaturu ve věci Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, bod 27 výše. Je však třeba konstatovat, že se tento rozsudek týká uplatnění sdělení o spolupráci z roku 1996, a nikoliv oznámení z roku 2002, které se uplatní v projednávaném případě. Navíc se uvedený rozsudek týká uplatnění ustanovení hlavy D sdělení o spolupráci z roku 1996, která se vztahuje na podniky, které mohou získat významné snížení výše své pokuty, a nestanoví rozdílné zacházení s dotčenými podniky v závislosti na pořadí, v němž spolupracovaly s Komisí. *A contrario* judikatura související s hlavou B a C sdělení o spolupráci z roku 1996, které se týkají podniků, jimž nebyla uložena pokuta nebo jim bylo přiznáno velmi významné či významné snížení její výše, a které výslovně odkazují na kritérium chronologie, potvrdila možnost Komise zohlednit chronologický prvek (rozsudky Tribunálu BASF v. Komise, bod 64 výše, bod 550; ze dne 27. září 2006, Roquette Frères v. Komise, T-322/01, Sb. rozh. s. II-3137, body 237 až 239, a Archer Daniels Midland, T-329/01, Sb. rozh. s. II-3255, body 319 až 321 a 341). Pokud jde o oznámení o spolupráci z roku 2002, z jeho bodů 7 a 23 výslovně vyplývá, že Komise musí při svém posouzení hodnoty poskytnutých informací zohlednit datum, kdy jí byly poskytnuty. Judikatura týkající se tohoto oznámení ostatně potvrdila důležitost data předložení informací (rozsudek Tribunálu ze dne 18. prosince 2008, General Química a další v. Komise, T-85/06, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 147, 148 a 152 až 154). Tento argument je tedy také třeba zamítnout.

77 Závěrem má Tribunál za to, že Komise se nedopustila nesprávného právního posouzení tím, že odmítla žalobkyním přiznat snížení pokuty na základě ustanovení hlavy B oznámení o spolupráci z roku 2002.

Ke zjevně nesprávnému posouzení skutkového stavu

– Argumenty účastnic řízení

78 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že Komise podcenila rozsah a hodnotu jejich dobrovolné spolupráce. Nezohlednila tedy ani rozsah a přesnost poskytnutých informací ani určující povahu některých z těchto informací, které žalobkyně jako jediné předložily a které byly ve velké míře použity v oznámení námitek i v napadeném rozhodnutí. Komise také nepřihlédla k jejich výjimečnému jednání v průběhu řízení, když z vlastní iniciativy poukázaly na organizační změny v rámci skupiny a vzdaly se tak výkonu svého práva na obhajobu tím, že poskytly důkazy týkající se další úrovně kartelové dohody a že předložily informace získané od třetí společnosti. Komise je přitom podle ustanovení bodu 23 písm. b) oznámení o spolupráci z roku 2002 povinna zohlednit rozsah a stálost spolupráce společností.

79 Zadruhé se žalobkyně domnívají, že skutečnost, že poskytly Komisi svoji odpověď až 2. října 2003, lze přičíst jen Komisi, která původně zaslala žádost o informace společnosti Nynas NV namísto společnosti Nynas Belgium.

80 Zatřetí měla podle nich Komise nesprávně za to, že společnost Nynas Belgium neuvedla ve své odpovědi ze dne 2. října 2003, že si přála, aby jí byla snížena pokuta, přestože upřesnila, že chce pomáhat Komisi při šetření tím, že poskytne významnou přidanou hodnotu.

81 Komise odmítá všechny argumenty žalobkyň.

– Závěry Tribunálu

82 Úvodem je třeba zdůraznit, že se žalobkyně nemohly odvolávat na údajně výjimečné chování, aby mohly využít ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002. Pokud jde o skutečnost, že se společnost Nynas Belgium z vlastní iniciativy Komisi představila jako nástupce společnosti Nynas NV, je třeba zdůraznit, že Komise v každém případě pravděpodobně mohla přičíst odpovědnost za protiprávní jednání hospodářskému nástupci společnosti Nynas NV. Co se týče informací předložených žalobkyněmi, které se týkaly třetí úrovně činnosti kartelové dohody, je třeba mimoto připomenout, že Komise měla v napadeném rozhodnutí za to (bod odůvodnění 354), že v této souvislosti nedisponovala dostatečnými důkazy, a proto nepoužila skutečnosti, které v tomto ohledu poskytly žalobkyně. Konečně, žalobkyně tím, že získaly informace od společnosti Petroplus, sice Komisi napomohly k tomu, aby této společnosti nemusela zasílat žádosti o informace, ovšem tato okolnost sama o sobě neodůvodňuje uplatnění oznámení o spolupráci z roku 2002.

83 Zaprvé se s ohledem na zásady připomenuté v bodech 62 až 66 výše jeví, že se nejednalo o zjevně nesprávného posouzení ze strany Komise, když žalobkyním neumožnila využít oznámení o spolupráci z roku 2002.

84 Jak uznala Komise, informace poskytnuté žalobkyněmi z vlastní iniciativy dne 2. října 2003 sice byly velmi podrobné, avšak neposílily schopnost Komise prokázat protiprávní jednání vzhledem k tomu, že k tomuto datu již měla k dispozici informace poskytnuté společností BP a dokumenty zabavené při kontrolách uskutečněných v říjnu 2002, žádost o shovívavost od společnosti BP a další informace, které BP poskytla během řízení, žádost o shovívavost společnosti Kuwait Petroleum ze dne 12. září 2003, jakož i odpovědi většiny společností na sérii žádostí o informace zaslanou dne 30. června 2003.

85 Z písemností účastnic řízení mimoto vyplývá, že důkazy, o kterých mají žalobkyně za to, že je poskytly výhradně ony, nebyly pro Komisi pro účely prokázání protiprávního jednání rozhodující.

86 Jedná se o případ účasti společnosti Nynas na přípravných schůzkách a koordinačních schůzkách ohledně ceny bitumenu, kdy Komise již byla schopna prokázat protiprávní jednání na základě důkazů a svědectví dalších společností, jako jsou dokumenty zabavené při šetřeních v prostorách společnosti Heijmans Infrastructuur en Milieu BV (dále jen „Heijmans“) a informace poskytnuté společnostmi Kuwait Petroleum dne 16. září 2003 a BP v roce 2002 (viz body 57, 68 a 77 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

87 Co se týče jmen společností a osob, které se podílely na kartelové dohodě, ze spisu obdobně vyplývá, že tyto důkazy již byly poskytnuté dalšími společnosti (viz poznámky pod čarou č. 145, 201, 202, 224, 226 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a že pokud jde o jména zaměstnanců společnosti ExxonMobil a dalších zaměstnanců společnosti Shell, jež ještě neměla k dispozici, Komise nemohla tyto informace podpořit a v napadeném rozhodnutí je nepoužila. Co se týče jmen zaměstnanců Esha (skupina, jež vyrábí a uvádí na trh bitumen v Nizozemsku a která byla považována za účastníka protiprávního jednání a byla jí uložena pokuta ve výši 11,5 milionu eur), kteří se podíleli na kartelové dohodě, je sice pravda, že napadené rozhodnutí (poznámka pod čarou 216) zmiňuje prohlášení společnosti Kuwait Petroleum ze dne 9. října 2003 a odpověď skupiny Esha na žádost o informace ze dne 30. prosince 2003, které jsou pozdější než odpověď žalobkyň na žádost o informace, avšak tato jediná okolnost zjevně nestačí k tomu, aby bylo možné mít za to, že žalobkyně předložily Komisi důkaz s významnou přidanou hodnotou, jelikož tato již o účasti skupiny Esha na kartelové dohodě věděla prostřednictvím dřívějších dokumentů od společností Heijmans, HGB, BP a Kuwait Petroleum (viz body 57 a 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

88 Pokud jde o místa konání přípravných schůzek dodavatelů bitumenu, je třeba zdůraznit, že žalobkyně doplnily pouze jedno další místo ve srovnání s prohlášeními společností BP z roku 2002, a to odpovědí na žádost o informace společnosti Kuwait Petroleum ze dne 16. září 2003, a že tato informace nemohla být podpořena, byla zpochybněna při slyšeních, a proto nebyla v napadeném rozhodnutí použita (bod 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí, poznámky pod čarou č. 176 a 177). Stejně tak, i když Komise citovala část odpovědi žalobkyň na žádost o informace ze dne 2. října 2003, aby potvrdila, že schůzky kartelové dohody se obecně konaly v prostorách společnosti Koninklijke Wegenbouw Stevin BV (dále jen „KWS“) (bod 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí), je třeba zdůraznit, že tuto informaci již měla díky dokumentům zabaveným při šetřeních u společnosti KWS, odpovědi na informace společnosti Kuwait Petroleum ze dne 16. září 2003 a prohlášení této společnosti ze dne 1. října 2003 (viz příloha 2 oznámení námitek).

89 Podobně pokud jde o účast společností Ballast Nedam a Dura Vermeer na kartelové dohodě, je třeba poznamenat, že Komise již měla důkazy umožňující tuto účast prokázat díky dokumentům zabaveným při šetřeních provedených v prostorách společností NBM Noord-West BV, Hollandsche Beton Groep Civiel BV, KWS a odpovědi společnosti Dura Vermeer na žádost o informace ze dne 12. září 2003 (viz body 76 a 77 odůvodnění napadeného rozhodnutí, poznámky pod čarou 200, 220, 223, 224 a 226).

90 Konečně, co se týče sankčních mechanismů vůči dodavatelům bitumenu, kteří nerespektovali ujednání kartelové dohody, dokumenty předložené společností Nynas (fax zaslaný společností Hollandsche Beton Groep a faktura usvědčující společnosti Heijmans a Ballast Nedam) také pouze potvrdily a upřesnily důkazy, které již Komise měla. Společnost BP totiž ve svých prohlášeních ze dne 12. července 2002 a dne 16. září 2003 poskytla především důkazy v tomto ohledu, tak jako Kuwait Petroleum v prohlášení ze dne 12. září 2003 (body 84 a 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Sankční mechanismus byl také uveden v dokumentech zabavených při šetřeních u společností Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV a KWS (poznámky pod čarou 238 a 286).

91 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně neprokázaly, že kdyby Komise neměla informace, které jí žalobkyně dobrovolně poskytly, nemohla by prokázat podstatné znaky protiprávního jednání a tedy přijmout rozhodnutí ukládající pokuty.

92 Závěrem je třeba konstatovat, že Komise se nedopustila žádného zjevně nesprávného posouzení, když vyloučila, že by informace, které poskytly výhradně žalobkyně, měly významnou přidanou hodnotu.

93 Zadruhé jsou žalobkyně toho názoru, že opožděné poskytnutí jejich informací Komisi lze přičíst Komisi samotné, protože žádost o informace zaslala společnosti Nynas NV namísto společnosti Nynas Belgium, které byla tato žádost doručena až 23. července 2003, tedy tři týdny po ostatních podnicích, kterým byla doručena 30. června 2003.

94 Ze spisu a zejména z písemné korespondence mezi advokátem společnosti Nynas a Komisí však vyplývá, že první žádost o informace byla zaslána společnosti Nynas NV, stejné kontaktní osobě a na tutéž adresu, jakou potom uvedla společnost Nynas Belgium, a že Nynas Belgium uznala, že jí tato žádost byla doručena ve stejný den jako ostatním adresátům, a to dne 4. července 2003. V každém případě datum odeslání nebo doručení formální žádosti Komise o informace nemá vliv na posouzení chronologie žádostí o shovívavost, které podniky v projednávaném případě podaly, jelikož tyto žádosti mohly být předloženy kdykoliv, zejména pak po neohlášených šetřeních Komise a nezávisle na datu odeslání žádosti o informace.

95 Zatřetí žalobkyně zdůrazňují, že Komise měla nesprávně za to, že Nynas Belgium ve své odpovědi ze dne 2. října 2003 neuvedla, že chce využít snížení pokuty. Podle ustanovení bodů 24 a 25 oznámení o spolupráci z roku 2002 „[p]odnik, který si přeje využít snížení pokuty, musí Komisi poskytnout důkazy o dotyčném kartelu“ a „[p]odnik obdrží od generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž písemné potvrzení o datu předložení příslušných důkazů“. Oznámení o spolupráci z roku 2002 tedy nestanoví zvláštní formální povinnost pro podání žádosti o shovívavost. Nynas však ve své odpovědi ze dne 2. října 2003 na žádost o informace jasně nevyjádřila, že má v úmyslu se dovolávat ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002, jelikož její poradce pouze uvedl, že se jí podařilo získat „kopie dokumentů, o nichž doufá, že pomohou Komisi při šetření tím, že poskytnou významnou přidanou hodnotu“. V každém případě určení, zda odpověď společnosti Nynas Belgium ze dne 2. října 2003 již byla žádostí o shovívavost, nemá vliv na výsledek sporu vzhledem k tomu, že konečné posouzení kvality poskytnutých důkazů Komise provádí až na konci správního řízení a z napadeného rozhodnutí vyplývá, že ačkoliv měla Komise za to, že Nynas nepředložila formální žádost o snížení svojí pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, tento dokument zohlednila, aby posoudila možnost snížení pokuty uložené Nynas na základě oznámení o spolupráci z roku 2002.

96 Tribunál má závěrem za to, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když měla za to, že informace předložené žalobkyněmi neměly žádnou významnou přidanou hodnotu, a že jim tedy nemohla přiznat snížení pokuty podle oznámení o spolupráci z roku 2002.

K zásadě rovnosti

– Argumenty účastnic řízení

97 Žalobkyně jsou toho názoru, že Komise porušila zásadu rovnosti tím, že s nimi bezdůvodně zacházela jinak než se společností Kuwait Petroleum. Především se domnívají, že žádný jiný podnik nebyl potrestán za to, že změnil svá prohlášení ohledně společnosti ExxonMobil a že Kuwait Petroleum mohla zejména využít snížení své pokuty o 30 %, přestože jednala stejným způsobem jako ony. Mimoto Komisi vytýkají, že s informacemi, které poskytly, zacházela jinak než s informacemi poskytnutými společností Kuwait Petroleum. Posledně uvedená společnost poskytla rozhodující informace až dne 9. října 2003 a tyto informace podpořily pouze informace získané při neohlášených šetřeních a každopádně byly méně podrobné než informace poskytnuté společností Nynas Belgium. Komise se však v napadeném rozhodnutí rozhodla, že bude raději vycházet z prohlášení společnosti Kuwait Petroleum než z prohlášení žalobkyň a nadto je opomenula citovat jako zdroj řady skutkových okolností. Tímto jednáním Komise porušila své povinnosti řádné správy a odůvodnění svých rozhodnutí.

98 Komise odmítá argumenty žalobkyň.

– Závěry Tribunálu

99 Úvodem je třeba v souladu s bodem 75 výše připomenout, že Komise ve svém rozhodnutí pouze uvedla, že důkazy předložené Nynas jí neumožnily prokázat nové důležité znaky kartelové dohody zejména proto, že Nynas změnila některá prohlášení ohledně společnosti ExxonMobil, avšak Nynas za tyto změny nepotrestala. Je tedy třeba zamítnout argumenty žalobkyň týkající se porušení zásady rovnosti se společností Kuwait Petroleum v tomto bodě.

100 Z judikatury vyplývá, že Komise při výkonu své posuzovací pravomoci spolupráce podniků nesmí ponechat stranou zásadu rovného zacházení, která je porušena, je-li se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi zacházeno stejně, pokud není takové zacházení objektivně odůvodněno nebo tato zásada brání tomu, aby Komise zacházela odlišně s případy spolupráce jednotlivých podniků, jichž se týká totéž rozhodnutí (viz rozsudek Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, bod 62 výše, bod 533 a citovaná judikatura). Podle judikatury však Komise tuto zásadu neporušuje, když sníží či nesníží pokutu v závislosti na spolupráci dotčeného podniku s Komisí v průběhu správního řízení (rozsudky Tribunálu ze dne 14. května 1998, BPB de Eendracht v. Komise, T-311/94, Recueil, s. II-1129, body 309 až 313, a Weig v. Komise, T-317/94, Recueil, s. II-1235, body 287 až 289). Z judikatury dále vyplývá, že rozdíl v zacházení s dotčenými podniky musí být dán nesrovnatelnou mírou spolupráce zejména v rozsahu, v němž byly poskytnuty různé informace nebo byly tyto informace poskytnuty v různých fázích správního řízení nebo za okolností, které nejsou obdobné (rozsudek Tribunálu ze dne 6. prosince 2005, Brouwerij Haacht v. Komise, T-48/02, Sb. rozh. s. II-5259, body 108 a 109).

101 Kromě toho je třeba upřesnit, že ačkoliv bylo možné mít za to, že k tomu, aby mohly být případy spolupráce považovány za srovnatelné, nemusely podniky nezbytně začít spolupracovat ve stejný den, ale ve stejné fázi řízení (rozsudek Tribunálu 30. dubna 2009, Nintendo a Nintendo of Europe v. Komise, T-13/03, Sb. rozh. s. II-947, bod 178), tato zásada se uplatnila na hlavu D sdělení o spolupráci z roku 1996, která na rozdíl od oznámení o spolupráci z roku 2002 nestanovila rozdílné zacházení s dotčenými podniky podle pořadí, ve kterém spolupracovaly s Komisí (viz bod 76 výše).

102 Závěrem, pokud podnik v rámci spolupráce toliko potvrdí, a to méně přesným a jednoznačným způsobem, některé informace, které již byly poskytnuty jiným podnikem na základě spolupráce, může sice stupeň spolupráce poskytnuté tímto podnikem pro Komisi mít jistý význam, nelze jej však považovat za srovnatelný se stupněm spolupráce poskytnuté podnikem, jenž uvedené informace dodal jako první. Prohlášení, které pouze do určité míry potvrzuje prohlášení, které již Komise měla k dispozici, totiž neusnadňuje činnost Komise výrazným způsobem. Nemůže tudíž být dostatečné k odůvodnění snížení výše pokuty na základě spolupráce (rozsudky Tribunálu ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, bod 455, a ze dne 17. května 2011, Arkema France v. Komise, T-343/08, Sb. rozh. s. II-2287, bod 137).

103 V projednávaném případě Komise zjevně neporušila zásadu rovnosti, když společnosti Kuwait Petroleum přiznala snížení pokuty o 30 % na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, avšak žalobkyním odmítla takové snížení přiznat, jelikož uvedené podniky nebyly ve stejné situaci. Je třeba připomenout, že Kuwait Petroleum podala dne 12. září 2003 žádost o uplatnění oznámení o spolupráci z roku 2002, ke které bylo připojeno prohlášení podniku, a požádala, aby na základě její žádosti o shovívavost byla zohledněna část informací zaslaných dne 16. září 2003. Dne 18. září 2003 se konala schůzka Komise se společností Kuwait Petroleum a ve dnech 1. a 9. října 2003 Komise vyslechla tři bývalé zaměstnance společnosti. Komise měla v napadeném rozhodnutí za to, že informace poskytnuté ve dnech 12. a 16. září 2003 a dnech 1. a 9. října 2003 posílily mírou své přesnosti její schopnost prokázat existenci protiprávního jednání, ovšem musela zohlednit skutečnost, že žádost o shovívavost byla podána až jedenáct měsíců po neohlášených šetřeních a po zaslání její žádosti

o informace, že již disponovala určitými důkazy poskytnutými dalšími společnostmi a že Kuwait Petroleum se vrátila k některým ze svých prohlášení ohledně společnosti ExxonMobil. Na rozdíl od tvrzení žalobkyň tedy Kuwait Petroleum nečekala do 9. října 2003, aby poskytla rozhodující informace, nýbrž již 12. září 2003 umožnila Komisi podpořit informace, a prokázat tak protiprávní jednání, a to zejména tím, že poskytla první z přímých důkazů o koordinačních schůzkách ohledně bitumenu, neboť BP, která jakožto první podnik informovala Komisi o kartelové dohodě, se těchto schůzek pravidelně neúčastnila (bod 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

104 Z různých dokumentů ve spise tedy vyplývá, že situace žalobkyň nebyla srovnatelná se společností Kuwait Petroleum, ať už jde o datum oznámení informací Komisi či o jejich obsah. Žalobkyně ostatně samy ve své replice uznaly, že společnost Kuwait Petroleum poskytla důkazy vyšší kvality. Kromě toho je třeba konstatovat, že žalobkyně, kterým byly zejména v tomto ohledu položeny na jednání otázky, nijak nepodložily svoje tvrzení, že Komise vycházela ze skutečností, které jí dne 2. října 2003 poskytly, aby dne 9. října 2003 mohla vyslechnout bývalého zaměstnance společnosti Kuwait Petroleum. Konečně okolnost, podle které měla Komise za to, že důkazy poskytnuté společností Kuwait Petroleum na slyšení konaném dne 9. října 2003 měly významnou přidanou hodnotu, nemá vliv na její posouzení hodnoty důkazů, které tato společnost předložila dříve, a proto nemá vliv na posouzení hodnoty informací předložených žalobkyněmi.

105 Vzhledem k tomu, že situace společnosti Kuwait Petroleum a žalobkyň nejsou srovnatelné, neboť žalobkyně předložily informace Komisi opožděně a tyto informace neměly stejnou úroveň kvality, Komise tedy neporušila zásadu rovnosti, když žalobkyním odmítla přiznat snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002.

106 Dále žalobkyně v tomto žalobním důvodu uvádí námitky týkající se porušení zásady řádné správy a povinnosti uvést odůvodnění, přičemž pouze zdůrazňují, že Komise měla povinnost přiznat zdroj svých závěrů a spravedlivě uznat rovnocenné důkazy.

107 Podle čl. 44 odst. 1 jednacího řádu musí žaloba obsahovat stručný popis uplatněných žalobních důvodů a tyto údaje musí být dostatečně jasné a přesné pro to, aby umožnily žalovanému připravit svou obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně i bez dalších podpůrných informací. Z toho důvodu musí žaloba ozřejmit, v čem spočívá žalobní důvod, na kterém se žaloba zakládá, takže pouhé abstraktní vyjádření nesplňuje požadavky jednacího řádu. Obdobné požadavky jsou vyžadovány, je-li na podporu žalobního důvodu uplatňována určitá námitka (rozsudky Tribunálu ze dne 12. ledna 1995, Viho v. Komise, T-102/92, Recueil, s. II-17, bod 68, a ze dne 14. května 1998, Mo och Domsjö v. Komise, T-352/94, Recueil, s. II-1989, bod 333).

108 V projednávaném případě je formulace námitky o porušení zásady řádné správy Komisí příliš nepřesná na to, aby v ní Tribunál mohl identifikovat samotný předmět. Žalobkyně totiž neupřesňují konkrétní body napadeného rozhodnutí, ve kterých se Komise svévolně rozhodla upřednostnit prohlášení společnosti Kuwait Petroleum před prohlášeními žalobkyň, a ve kterých navíc prohlášení žalobkyň opomenula citovat jako zdroj. Tato námitka tedy musí být zamítnuta jako nepřípustná.

109 Dále je také formulována velmi nejasně námitka, která vychází z nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí. I za předpokladu, že je přípustná, povinnost uvést odůvodnění musí podle judikatury umožnit dotčenému subjektu obeznámit se s důvody přijatého opatření, aby mohl případně uplatnit svá práva a ověřit, zda rozhodnutí je či není opodstatněné, a dále umožnit soudu Společenství přezkoumat jeho legalitu. Požadavek uvést odůvodnění je třeba posuzovat v závislosti na okolnostech případu, zejména pak obsahu dotčeného aktu, povaze uplatněných důvodů a kontextu, v jakém byl přijat (rozsudek Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, bod 27 výše, bod 129).

110 V projednávaném případě se jeví, že Komise uvedla dostatečně jasně a přesně důvody, proč se rozhodla přiznat snížení pokuty společnosti Kuwait Petroleum a žalobkyním nikoliv. Z bodů 382 až 385 a 389 až 393 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že informace poskytnuté

společností Kuwait Petroleum ve dnech 12. a 16. září 2003 a dnech 1. a 9. října 2003 posílily mírou své přesnosti její schopnost prokázat existenci protiprávního jednání, zatímco informace poskytnuté skupinou Nynas dne 2. října 2003, ačkoli byly velmi podrobné a poskytnuté z vlastní iniciativy, schopnost Komise prokázat protiprávní jednání neposílily, neboť k tomuto datu již měla k dispozici nezbytné informace k prokázání hlavních prvků zakládajících protiprávní jednání. Komise zejména upřesnila další zdroje, které již měla k dispozici a které jí podle jejího názoru umožnily prokázat hlavní prvky protiprávního jednání.

111 Tuto námitku je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou. S ohledem na výše uvedené je tak třeba zamítnout v plném rozsahu žalobní důvod, který vychází z odmítnutí přiznat snížení na základě ustanovení hlavy B oznámení o spolupráci z roku 2002.

K odmítnutí přiznat snížení na základě pokynů

Argumenty účastnic řízení

112 Žalobkyně se podpůrně domnívají, že Komise měla zohlednit jejich účinnou spolupráci nad rámec ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002 v souladu s bodem 3 pokynů.

113 Komise argumenty žalobkyň odmítá.

Závěry Tribunálu

114 Podle ustanovení bodu 3 šesté odrážky pokynů může Komise snížit základní částku pokuty za „účinn[ou] spoluprác[i] podniku při řízení, mimo oblast působnosti [sdělení o spolupráci z roku] 1996 o neukládání nebo snížení pokut v případech kartelů“. Unijní soud tak upřesnil, že Komise může podniku, který spolupracoval během řízení zahájeného pro porušení pravidel hospodářské soutěže, přiznat snížení pokuty na základě ustanovení pokynů pouze v případě, kdy nebylo možné uplatnit sdělení o spolupráci z roku 1996 (v tomto smyslu viz rozsudky Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 32 výše, body 380 až 382, a BASF v. Komise, bod 64 výše, body 585 a 586).

115 Oznámení o spolupráci z roku 2002 se však obdobně jako sdělení o spolupráci z roku 1996, které bylo od 14. února 2002 uvedeným oznámením za určitých podmínek nahrazeno, uplatní na tajné kartelové dohody mezi podniky spočívající ve stanovení cen nebo produkčních či prodejních kvót, rozdělení trhů včetně manipulace s nabídkovými řízeními nebo v omezování dovozů a vývozů a nevztahuje se tak na vertikální dohody nebo dohody spadající do působnosti článku 82 ES.

116 Jelikož v projednávaném případě dotčené protiprávní jednání spadá do působnosti oznámení o spolupráci z roku 2002, ustanovení bodu 3 šesté odrážky pokynů nebylo možné na žalobkyně uplatnit. Projednávaný žalobní důvod vycházející z porušení ustanovení, která se tedy v projednávaném případě neuplatní, je třeba zamítnout jako neúčinný.

117 Z výše uvedeného vyplývá, že návrhová žádání uvedená v žalobě znějící na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí je třeba zamítnout.

3. *K návrhovým žádáním znějícím na snížení výše pokuty*

118 Návrhovým žádáním znějícím na změnu napadeného rozhodnutí není třeba vyhovět, jelikož v projednávaném případě nebyl uveden žádný důkaz, který by snížení pokuty odůvodňoval. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobu je třeba zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

119 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (šestý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnostem Nynäs Petroleum AB a Nynas Belgium AB se ukládá náhrada nákladů řízení.

Jaeger
Wahl
Soldevila Fragoso

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 27. září 2012.

Podpisy.

Obsah

Skutkový základ sporu 1

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení 3

Právní otázky 4

1. K návrhovým žádáním znějícím na zrušení článku 1 napadeného rozhodnutí 4

K nesprávnému právnímu posouzení 4

Argumenty účastnic řízení 4

Závěry Tribunálu 5

Ke zjevně nesprávnému posouzení, ke kterému došlo v projednávaném případě v rámci přičtení odpovědnosti společnosti Nynäs AB 7

Argumenty účastnic řízení 7

Závěry Tribunálu 8

– K samostatnosti obchodní politiky společnosti Nynas NV 8

– K jednání dotčené mateřské společnosti a její úloze v protiprávním jednání 9

– Ke zohlednění příliš formálních důkazů 9

2. K návrhovým žádáním znějícím na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí 10

K odmítnutí přiznat snížení na základě ustanovení hlavy B oznámení o spolupráci z roku 2002 10

K nesprávnému právnímu posouzení 12

– Argumenty účastnic řízení 12

– Závěry Tribunálu 12

Ke zjevně nesprávnému posouzení skutkového stavu 14

– Argumenty účastnic řízení 14

– Závěry Tribunálu 14

K zásadě rovnosti 16

– Argumenty účastnic řízení 16

– Závěry Tribunálu 17

K odmítnutí přiznat snížení na základě pokynů 19

Argumenty účastnic řízení 19

Závěry Tribunálu 19

3. K návrhovým žádáním znějícím na snížení výše pokuty 19

K nákladům řízení 20